

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 13.05.2024 § 195

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 13.05.2024

§ 195

Lahden kaupungin uusi toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelma 2024-2027 KV

1789/02.00.00.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Talousjohtaja Tiina Mörsky, p. 050 383 6502

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto päättää Lahden kaupungin toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelmaksi perusteluosassa esitetyn ja kaupunginvaltuusto päättää korvata tällä ohjelmalla vuoden 2024 talousarvion yhteydessä 27.11.2023 § 122 päätetyn toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelman.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Käsittely

Kaupunginhallitus käsitteli tasapaino-ohjelmaan sisältyvää Lahti Energian vähemmistöosuuden myyntiä omana kokonaisuutenaan. Jäsen Mira Nieminen ilmoitti olevansa esteellinen (HL 28.1 § 5 k.) ja poistui kokouksesta tämän asiaosion käsittelyn ajaksi.

Asian käsittelyn kuluessa jäsen Erkki Nieminen teki seuraavan muutosehdotuksen: "Lahti Energiaa ei myydä." Kaupunginhallituksen Ivarapuheenjohtaja Kalle Aaltonen kannatti tehtyä muutosehdotusta. Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava ehdotus, minkä johdosta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestys ehdotuksen nimenhuutoäänestyksenä: Ne, jotka kannattavat esittelijän pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat jäsen Niemisen muutosehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin 5 JAA-ääntä (Kaikkonen, Rissanen, Ratia, Rantanen, Putula) ja 4 EI-ääntä (Lampinen, Nieminen Erkki, Aaltonen, Hildén). Yksi jäsen (Nieminen Mira) oli esteellisenä poissa äänestyksessä. Puheenjohtaja totesi esittelijän pohjaehdotuksen tulleen hyväksytyksi. Äänestyslista on päätöksen liitteenä (liite 1)

Jäsen Mira Nieminen palasi kokoukseen ja asian käsittelyä jatkettiin.

Jäsen Minna Lampinen teki seuraavan muutosehdotuksen: " Verojen korotus toteutetaan jo vuonna 2025 (+10,9 m€ tuloja)." Jäsen Erkki Nieminen kannatti tehtyä muutosehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava ehdotus, minkä johdosta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestys ehdotuksen nimenhuutoäänestyksenä: Ne, jotka kannattavat esittelijän pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat jäsen Lampisen muutosehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin 7 JAA-ääntä (Kaikkonen, Aaltonen, Rissanen, Ratia, Nieminen Mira, Rantanen, Putula) ja 3 EI-ääntä (Lampinen,

Nieminen Erkki, Hildén). Puheenjohtaja totesi esittelijän pohjaehdotuksen tulleen hyväksytyksi. Äänestyslista on päätöksen liitteenä (liite 2)

Perusteluosa

Kaupunginhallitus päätti 15.4.2024 § 150 uuden talouden tasapaino-ohjelman valmistelun käynnistämisestä ja parlamentaarisen ohjausryhmän perustamisesta. Kaupunginjohtaja on nimennyt tasapaino-ohjelmaa valmistelemaan työryhmään kaupungin johtoryhmän jäsenet sekä omistajaohjauksen päällikön ja toimitilajohtajan.

Työryhmä on tuottanut parlamentaariselle ohjausryhmälle tietoa Lahden kaupungin talouden tilannekuvasta, rakenteellisesta alijäämästä sekä tulojen kasvattamisen ja menojen leikkausten mahdollisuuksista.

Parlamentaarinen ohjausryhmä on valmistellut oman näkemyksensä uudeksi talouden tasapaino-ohjelmaksi. Ohjausryhmän raportti näkemyksestään on kaupunginhallituksen käsittelyssä 13.5.2024 § 195.

Valmistelevan työryhmän tehtävänä oli tarkentaa muuttuneen talouden tilannekuvan vuoksi Lahden kaupungin rakenteellisen alijäämän määrä. Rakenteellinen alijäämä on aiheutunut sote-uudistuksesta, kustannusten noususta, työttömyydestä aiheutuvien menojen kasvusta sekä konsernista saatavien tuottojen alenemisestä ja on yhteensä 65 milj. euroa.

Valtiovarainministeriö (VM) tiedotti 15.4.2024 muuttavansa kuntien peruspalvelujen valtionosuutta ja hyvinvointialueiden rahoitusta koskevia päätöksiä vuodelle 2024 oikaisuvaatimusten johdosta. Muutoksen tarkkaa euromääräistä vaikutusta Lahden kaupungin peruspalvelujen valtionosuuteen ei ole vielä tiedossa, mutta korjauksen määräksi arvioidaan tällä hetkellä 4 milj. euroa. Lisäksi VM tiedotti 16.4.2024 kehysriihiratkaisuna lisäävänsä kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen 277 milj. euroa vuodesta 2025 lähtien. Lisäys kasvattaa laskennallisesti

Lahden kaupungin peruspalvelujen valtionosuutta noin 6 milj. euroa. VM pehmentää lisäyksellä sote-siirtolaskelmien 2023 vuoden lopulla tehdystä päivityksestä aiheutuneita vaikutuksia. VM:n ilmoittamien muutoksien vuoksi rakenteellinen alijäämä pienenee ja on 55 milj. euroa. Rakenteellinen alijäämä täsmentyi sen jälkeen, kun ohjausryhmä oli valmistellut oman näkemyksensä talouden tasapainottamisesta.

Lahden kaupungin talouden rakenteellinen alijäämä 55 milj. euroa esitetään tasapainotettavaksi vuosina 2024-2027. Esityksessä on huomioitu parlamentaarisen ohjausryhmän näkemys toimintatulojen kasvattamisen (1 milj. euroa) sekä työttömyydestä aiheutuvien menojen vähentämisen (5 milj. euroa) ja strategian elinvoimatoimenpiteillä verotulojen kasvattamisen (5 milj. euroa) tavoitteesta.

Ohjausryhmän näkemyksestä poiketen esitetään pienempää kaupungin palveluihin kohdentuvaa 11,05 milj. euron menojen leikkausta. Tästä esitetään kohdennettavaksi 3,12 milj. euroa konsernihallinnon palvelualueelle, 5,73 milj. euroa sivistyksen palvelualueelle ja 2,20 milj. euroa kaupunkiympäristön palvelualueelle.

Ohjausryhmän näkemyksestä poiketen esitetään suurempaa rahoitustulojen ja -menojen nettovaikutuksen 24,2 milj. euron tavoitetta niin, että se muodostuu osinko- ja korkotuottojen kasvusta, korkomenojen vähentämisestä ja sijoitustoiminnan kassavirtatuotoista. Tavoite tarkoittaa lisäksi sitä, että Lahden kaupungin nettoinvestointitason enimmäismääräksi määritetään keskimäärin 70 milj. euroa/vuosi ja tulevien investointien osalta on tarkasteltava myös muita rahoitusratkaisuja kuin lainanottoa. Samalla pyritään lainakannan ja korkomenojen pienentämiseen. Jotta tavoite voi toteutua, edellyttää se merkittävää kertaluonteista tuloa, joka voidaan hajauttaa edellä mainittuihin

rahoitustulojen ja -menojen nettovaikutusta pitkäaikaisesti parantaviin toimenpiteisiin. Käytännössä tämä tarkoittaa Lahti Energian omistamisessa vähintään vähemmistöosuuteen ulkopuolisen kumppanin löytämistä (vähemmistöosuuden myynti). Mikäli tavoitteeseen ei päästä, on rahoitustulojen ja -menojen nettotavoite jaettava palvelujen leikkaamiseen ja verojen korottamiseen.

Ohjausryhmän näkemyksestä poiketen esitetään pienempää veronkorotusta. Esitys vuodelle 2026 on 8,72 milj. euron verotulojen lisäys, joka voidaan saavuttaa joko kunnallisveron tai kiinteistöverojen korotuksella tai molemmilla.

Talouden tasapaino-ohjelma 2024–2027

Tuloslaskelma, 1 000 €	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	YHTEENSÄ
Toimintatulot	0,0	500,0	500,0	0,0	1 000,0
Kaupunkiympäristön palvelualue		500,0	500,0		1 000,0
Toimintamenot	-1 157,5	-1 997,5	-7 050,0	-5 844,0	-16 049,0
Konsernihallinnon palvelualue	-800,0	-740,0	-490,0	-1 086,0	-3 116,0
Sivistyksen palvelualue	-257,5	-827,5	-3 520,0	-1 128,0	-5 733,0
Kaupunkiympäristön palvelualue	-100,0	-430,0	-1 040,0	-630,0	-2 200,0
Työttömyydestä aiheutuvat menot			-2 000,0	-3 000,0	-5 000,0
Verotulot, elinvoiman lisäys		1 000,0	2 000,0	2 000,0	5 000,0
Rahoitustulot ja -menot	3 000,0	10 420,0	4 361,0	6 450,0	24 231,0
Veronkorotus			8 720,0		8 720,0
Tilikauden tulos	4 157,5	13 917,5	22 631,0	14 294,0	55 000,0

Luvut on esitetty muutoksena edelliseen vuoteen.

Lahden kaupungin toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelmaksi esitetään toimintatulojen tuloarvion kasvatavoitteeksi 1,0 milj. euroa, toimintamenojen vähennystavoitteeksi 16,05 milj. euroa, rahoitustulojen ja menojen nettokasvatavoitteeksi 24,23 milj. euroa ja verotulojen kasvatavoitteeksi 13,72 milj. euroa yllä esitetyn taulukon mukaisesti.

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 13.05.2024 § 195

Lahden kaupungin toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelman euromääräisiä tavoitteita toteuttavista toimenpiteistä päättää toimivaltainen toimielin. Taloudelliset tavoitteet kuvataan talousarviossa ja toimenpiteet palvelualueen käyttösuunnitelmassa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Kv: kunnallisvalitus

Toimenpiteet

Kh: Kv